

Nieuwsflits augustus 2014
www.info-fo.nl

ik ben niet bom,
ik heb talent!

Hoofddorp, 24 augustus 2014,

Beste FON ingezetene of volger,

In deze nieuwsflits staat dyslexie en/of visuele disfunctie centraal. Wat kun je nu wel beweren of wat (nog) niet?

Leerlingen met een dyslexieverklaring? Hoeveel daarvan hebben werkelijk dyslexie?

Onlangs werd ik door Kim Bos van het NRC benaderd met de vraag of het klopt dat 25% van de dyslecten géén dyslectie hebben maar een visuele disfunctie. Ik heb aangegeven dat de bewering als zodanig *niet* gedaan kan worden omdat hiervoor (nog) geen wetenschappelijk onderzoek is uitgevoerd. Wèl is aangetoond dat ongeveer 16%~18% van de leerlingen kampen met leesproblemen: (Uit: Oogheelkunde en Gedragsoptometrie van oogarts/functioneel optometrist W. Manschot):

In een lagere schoolklas van 25 kinderen hebben 4 kinderen moeilijkheden met lezen. Zij klagen over wazig zien, bewegende- en dansende letters, verspringen van de regels, vermoeidheid en hoofdpijn. Leerkrachten en ouders merken op dat veel kinderen slechts kort hun concentratie kunnen vasthouden; sommigen zijn overbewegelijk.

Of uit een Belgisch magazine:

«**K**inderen met leerproblemen hebben tot 18 procent meer visuele stoornissen dan

kinderen zonder leerproblemen. Ze hebben meer moeite om scherp te zien, om hun blik te focussen op woorden en cijfers of om afstanden en dieptes in te schatten. Ze verwerken visuele informatie minder efficiënt dan andere kinderen en hun ogen zijn sneller vermoeid.» Dit verrassend verband ontdekten bioloog Robert Marquet en psycholoog Dirk Smits van Ehsal na visuele screeningstests bij 500 vier- tot twaalfjarigen in Vlaanderen. «De juiste diagnose kan problemen helpen voorkomen, maar ze wordt niet altijd gesteld», zeggen ze. Wat zien leraren en CLB's over het hoofd?

Wat is het percentage dyslecten volgens Dr. Leo Blomert (dyslexieprotocol)? Bron: Nu.nl:
<http://www.nu.nl/eindexamens/3483858/opvallend-vaak-dyslexieverklaring-examen.html>.

*"Uit onderzoek van Leo Blomert uit 2003 is gebleken dat het aantal personen met specifieke dyslexie dichtbij de 5 procent ligt. Blomert komt zelf uit op **3,6 procent**. Het is opmerkelijk dat het percentage leerlingen met een dyslexieverklaring zo ver boven dat gemiddelde uitsteekt," zegt Maassen. De '3,6 procent' is inmiddels zowat ingeburgerd als 'landelijk dyslexiecijfer', waar veel pedagogen en deskundigen naar verwijzen.*

Het rapport van KPC Groep laat zien dat het aantal examenkandidaten met een dyslexieverklaring tussen schooljaar 2009-2010 en 2010-2011 nagenoeg gelijk bleef. Cijfers over de langere termijn zijn er niet, maar Maassen denkt zelf al decennialang een lichte stijging in het aantal afgegeven verklaringen te signaleren.

"Met name bij leerlingen met algemene leermoeilijkheden, een aandachtsstoornis of een bepaalde taalachterstand lijken dyslexieverklaringen niet altijd gebaseerd op de diagnose specifieke dyslexie," aldus Maassen.

Volgens Prof. Peter de Jong Hoogleraar Onderwijskunde aan de UVA moet dit percentage aangepast worden, omdat het enkelvoudige dyslectie betreft, maar ontbreekt nader onderzoek.

Uit landelijke media:

DEN HAAG - Dyslexieverklaringen worden gebruikt om middelbare scholieren makkelijker door hun schoolloopbaan te leiden. Dat stellen deskundigen uit het onderwijs en van het Nationaal Referentiecentrum Dyslexie. Op sommige scholen loopt het percentage leerlingen met dyslexie op tot tegen de 30 procent. Het afgelopen jaar had 8 procent van de eindexamenkandidaten een dyslexieverklaring. Dit zou in werkelijkheid op 4 procent moeten liggen.

Waarschijnlijkheid: Op basis van een percentage van 6% is op basis van kansrekening uit te rekenen dat de waarschijnlijkheid van een klas van 30 kinderen er 8 leerlingen of méér dyslectie hebben vrijwel nihil is (0,03%) en bij 9 leerlingen of méér praktisch 0.

Mijn bewering dat teveel kinderen **onterecht een dyslexieverklaring hebben is gerechtvaardigd**. En dat het noodzakelijk is dat kinderen die een dyslexieonderzoek ondergaan vóóraf gescreend dienen te worden op de aanwezigheid van een visuele disfunctie. Teneinde tot een betrouwbare diagnose te kunnen komen. De beroepsgroep uit de oogheelkunde vindt dit eveneens een belangrijk onderdeel: Zie: **Punt 2** uit Oogartsen.nl.

http://www.oogartsen.nl/oogartsen/overige_oogziekten/leesklachten_kinderen/

VWO Leerlingen op onderzoek

Afgelopen schooljaar hebben vier leerlingen (in twee duo's op afzonderlijke scholen) hun profielwerkstuk gewijd aan dyslectie en/of visuele disfunctie. Hierbij volgt een samenvatting van hun bevindingen. Zij benaderden mij voor ondersteuning, informatie en adviezen.

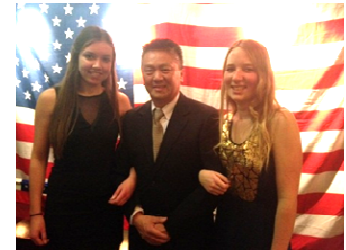
Door: Amanda Noordover en Fleur Louis: Profielwerkstuk eindexamenjaar 2013-2014 Jac. P. Thijssse College

Hallo, wij zijn twee leerlingen uit 6 VWO genaamd Fleur en Amanda. Een tijdje geleden kregen wij te horen dat op onze school, het Jac. P. Thijssse College, het vermoeden heerste bij een aantal docenten dat er verband zou kunnen bestaan tussen visuele problemen en problemen die in verband worden gebracht met dyslexie. Aan de hand van dit vermoeden leek het ons interessant om dit te onderzoeken door middel van een profielwerkstuk. Nu, twee maanden na de afloop van ons profielwerkstuk, kijken we terug op een geslaagd werkstuk waarbij we veel geleerd hebben. Bovendien was het erg leuk en interessant om te onderzoeken.

Om ons vermoeden te onderzoeken, doorliepen we een stappenplan: eerst deden we literatuuronderzoek naar dyslexie en een visueel probleem, vervolgens interviewden we de dyslexie coördinator op onze school, daarna namen we enquêtes af bij brugklasleerlingen met dyslexie en bij vier van hen was het de bedoeling een oogscreening uit te voeren (hier hebben we helaas geen toestemming voor gekregen).

Uiteindelijk hebben de enquêtes ons geleerd dat het percentage leerlingen met een visuele disfunctie hoger ligt bij de leerlingen met een dyslexieverklaring dan bij de niet-dyslectici. Veel kinderen die gediagnosticeerd worden met dyslexie zouden dus eigenlijk last kunnen hebben van Fixatie Disparatie.

Oftevel: ons vermoeden is gebleven (en is door ons onderzoek ook wat sterker geworden) dat 'echte' dyslexie betrekkelijk zeldzaam is.

Fleur Louis, docent Olly Satoer en Amanda Noordover (van links naar rechts) tijdens het JPT kerstgala.

Door: Bianca Melkert en Sanne de Boer: Profielwerkstuk eindexamenjaar 2013-2014 te Gouda

Wij zijn Sanne de Boer (18) en Bianca Melkert (17) en wij hadden op school de opdracht gekregen om een profielwerkstuk (Stereoscopie) te maken. Dit is een belangrijke opdracht waarbij je een onderzoek doet en een scriptie schrijft. Wij hebben gekozen om onderzoek te doen naar het zien van diepte. Met behulp van Optiek NU in Gouda hebben we onderzoek kunnen doen naar de link tussen het verminderd dieptezicht en dyslexie. We hebben zowel dyslectici als mensen zonder dyslexie getest. Deze test deden we door de testpersonen steeds door de bioptor te laten kijken en te laten zeggen wat ze zagen. Op een scoreformulier noteerden wij dan wat de personen zagen en we gaven punten voor alle onderdelen van de test. Hoe beter iemand de test maakte, hoe beter iemand diepte kon waarnemen en hoe hoger de eindscore.

Toen we de resultaten gingen vergelijken kwamen we erachter dat dyslectici gemiddeld lager scoorden dan personen zonder dyslexie. We hadden voordat we het experiment uitvoerde al gelezen over fixatie disparatie, wat inhoudt dat de samenwerking tussen beide ogen niet optimaal is. Mensen met fixatie disparatie en dyslexie kunnen dezelfde verschijnselen vertonen, zoals het zien van dansende letters tijdens het lezen. Dyslectici zouden echter niet lager moeten scoren tijdens onze test, omdat het probleem bij dyslectici niet zit in verkeerde samenwerking tussen de ogen, maar in het niet goed kunnen verwerken van gelezen informatie in de hersenen. Omdat de 'dyslectici' bij onze test weldegelijk lager scoorden, denken wij dat veel mensen die denken dat ze dyslexie hebben, eigenlijk last hebben van fixatie disparatie.

Dankzij meneer Van Waart van Optiek NU hebben wij ons profielwerkstuk tot een goed einde kunnen brengen. Hij heeft ons vriendelijk te woord gestaan, we hebben veel informatie gekregen, we mochten boeken lenen en het allerbelangrijkste nog, we hebben de bioptor meerdere malen mogen lenen voor ons experiment. We zijn erg dankbaar voor de hulp die we gekregen hebben en we zijn trots op wat we voor onze schoolopdracht gedaan hebben.

Bianca Melkert en Sanne de Boer (zie ook foto rechts).

Samen staan we Sterk!

Optiek Nu
BRILLEN, OPTOMETRIE EN CONTACTLENZEN

Met dank aan Rob van Waart van Optiek Nu te Gouda.

**Met vriendelijke groeten,
Olly Satoer (Olly@info-fo.nl)
Oprichter FON**

Multidisciplinaire Oogzorg door FON oogspecialisten, onderwijsprofessionals, oogheekundigen en (para) medici!

Agenda lezingen/seminars:
Wo: 17 september: Amersfoort
Meander Ziekenhuis Oogheelkunde.
Ma. 6 oktober: Roosendaal
Lievenberg Ziekenhuis Afdeling:
Oogheelkunde.